

Ľudmila Krajčiriková

Recenzja książki Ivany Rochovskej i Boženy Švábovej “Ľudové remeslá a zvykoslovné tradície a možnosti ich využitia v primárnom vzdelávaní”, Wyd. Verbum, Ružomberok 2012

Scientific Bulletin of Chełm - Section of Pedagogy nr 1, 229-230

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJA KSIĄŻKI
IVANY ROCHOVSKEJ I BOŽENY ŠVÁBOVEJ
ĽUDOVÉ REMESLÁ A ZVYKOSLOVNÉ TRADÍCIE A MOŽNOSTI
ICH VYUŽITIA V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ,
WYD. VERBUM, RUŽOMBEROK 2012.

ĽUDMILA KRAJČÍRIKOVÁ

Katolícka univerzita v Ružomberku

Wychowanie regionalne i kultura ludowa to obszary edukacji, na które we współczesnej szkole zwraca się szczególną uwagę. Taki stan rzeczy podyktowany jest kilkoma względami: po pierwsze regionalizm, koncentruje się na pielęgnowaniu i rozwijaniu dziedzictwa kulturowego danego obszaru, po drugie związany jest z kształtowaniem etycznego stosunku do tzw. małej ojczyzny oraz wydobywaniem w procesie edukacyjnym i wychowawczym wartości, jakie tkwią w przyrodniczym, kulturowym i społecznym otoczeniu ucznia.

Wychowanie regionalne jest bliskie uczniom, ponieważ związane jest ono z ich naturalnym środowiskiem. Celów wychowania regionalnego jest wiele, m.in. chodzi o edukowanie ucznia w kierunku: miłości do ojczyzny i wzbudzania dumy narodowej, a także

o poznanie specyfiki swojego otoczenia, jak również rezultatów pracy twórczej ludzi związanych z konkretnym środowiskiem tzw. małej ojczyzny. Ważne stają się: ugruntowanie poczucia tożsamości narodowej przez rozwój tożsamości regionalnej, rozwijanie wiedzy o historii regionu w powiązaniu z tradycjami własnej rodziny, poznawanie własnego regionu, w tym dziedzictwa kulturowego danego państwa, pogłębianie więzi ze swoim środowiskiem, regionem, krajem, kształtowanie tożsamości regionalnej w kontekście wartości narodowych i europejskich, i wreszcie przygotowanie do dojrzałego życia w strukturach regionalnych, narodowych, państwowych czy europejskich, a także rozwijanie szacunku wobec innych wspólnot regionalnych, etnicznych i narodowych. To właśnie kultura ludowa i szeroko rozumiane pojęcie regionalizmu może zapewnić przetrwanie konkretnej tożsamości narodowej w europejskim społeczeństwie. W związku z tym należy je chronić i zachowywać dla przyszłych pokoleń, w całym jego zróżnicowaniu i wyjątkowości.

Biorąc pod uwagę powyższe stanowisko, publikacja I. Rochovskej oraz B. Švábovej pod tytułem *Ludové remeslá a zvykoslovné tradície a možnosti ich využitia v primárnom vzdelávaní* wypełnia lukę i stanowi wartościową pozycję zarówno pod względem treściowym, metodycznym oraz dydaktycznym. Ma charakter naukowy, ale zawiera również egzemplifikacje praktyczne, przez co stwarza szansę na zastosowanie wiedzy z zakresu kultury ludowej w praktyce szkolnej. Skierowana jest głównie do nauczycieli szkół podstawowych, wychowawców świetlicy szkolnej oraz do studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

Praca została podzielona na pięć rozdziałów, które są logicznie powiązane.

W pierwszym autorki charakteryzują teoretyczne założenia wychowania regionalnego w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. W kolejnej części I. Rochovská prezentuje historyczny przegląd ludowego rzemiosła z regionu Horehronie. Tekst jest interesującym naukowym wywodem. W trzecim rozdziale autorka przedstawia możliwości praktycznego zastosowania omówionego rzemiosła ludowego w formie projektowania. Z kolei B. Švábová charakteryzuje ludową literaturę z regionu Spiš. Główną zaletą staje się, podobnie jak w przypadku poprzedniego rozdziału autorstwa I. Rochovskej, możliwości praktycznego zastosowania omawianych kwestii edukacji szkolnej. B. Švábová charakteryzuje także pojęcie ludowej literatury.

Informacje zawarte w publikacji są bardzo wartościowe. Ogromną zaletą są badania w terenie, które dokumentują bogactwo naszej kultury. Publikacja zawiera wykaz 67 źródeł bibliograficznych w formie książkowej oraz wypowiedzi 27 informatorów. Pozyskanie oraz opracowanie tak obszernego materiału było czasochłonne i wymagało wiele pracy. Całość zilustrowana jest fotograficzno-dokumentalnym materiałem (172 fotografie). Autorki zdecydowały się opracować bardzo aktualny temat. Wychowanie regionalne jest ważnym elementem kształtowania tożsamości dzieci w młodszym wieku szkolnym. Współcześnie, gdy do codzienności przenika amerykanizacja, globalizacja, które niekontrolowane mogą prowadzić do zanikania wartości narodowych, koniecznym jest stworzenie przeciwwagi, stąd w szkołach, w procesie wychowawczo-edukacyjnym, należy kształtować szacunek do narodowych oraz regionalnych tradycji.